

Underlag till prezin - "Åldersmaktsordningen"

Varje rubrik motsvarar en bild i presentationen som finns på:

http://prezi.com/qdqybc471qw5/?utm_campaign=share&utm_medium=copy&rc=ex0share

Åldersmaktordningen:

Inom Rädda Barnens Ungdomsförbund talar vi om en åldersmaktordning där barn och unga systematiskt underställs vuxna. Precis som andra maktordningar, såsom kön, etnicitet eller sexualitet, så ges en grupp människor fördelar och privilegier på en annan grupps bekostnad. När vi tittar på ålder ser vi att vuxna ges fördelar i samhället på barn och ungas bekostnad.

Löpsedeln:

Sedan 2009 har ålder varit inskriven som egen kategori i diskrimineringslagstiftningen. Trots detta är det fortfarande en bortglömd och i vissa fall en uttalat oviktig diskrimineringsgrund, både inom universitetsvärlden, i politiken och i civilsamhället. Vi vill förändra detta så att vi en gång för alla kan se människor för vilka de är - inte för hur gamla de är!

Teckning på ett barn och vuxna:

En första mekanismen inom åldersmaktordningen, som gör den unik vid sidan av de andra diskrimineringsgrunderna, är att maktordningen ses som legitim och rättvis. Retoriken är uppbyggd såhär: Eftersom du en gång kommer "växa ur" den förtryckta positionen och "växa in" i den förtryckande positionen när du blir äldre blir det rättvist. Det gäller bara för dig att hålla ut. I våra ögon är detta en skev utgångspunkt. Hur kan diskriminering bagatelliseras och ses som rättvis?

Kör sakta, vuxna barn:

Den andra mekanismen inom åldersmaktordningen som gör den unik är just det faktum att vuxna har erfarenhet av att både vara förtryckta på grund av sin ålder, samtidigt som de förtrycker andra barn och unga på grund av ålder. På så sätt kan förtrycket bagatelliseras. Vuxna kan hänvisa till sin tid som barn och unga och på så sätt ta sig rätten att tolka och förstå barn och

unga och den utsatta situationen det medför. Den vuxne kan säga att "jag har ju själv varit barn, därför förstår jag barn och hur det är att vara barn" och på så sätt företräda barns talan och ta beslut åt barn och unga. Med hänvisning till denna retorik utestängs barn och unga helt ur olika samhälleliga processer.

Ask the expert:

Den nedvärderande barnsynen syns även i samhälleliga föreställningar av vem det är som är kompetent och erfaren. Det finns en stark föreställning att det är de vuxna som har den "verkliga" förmågan, kompetensen och kunskapen. Många köper rakt av de nedvärderande föreställningarna av barn och unga och få reflekterar över vad det verkligen får för konsekvenser. Många tillskriver också vuxna större erfarenhet än barn och sätter en stor punkt efter det påståendet. Men eftersom erfarenhet och kompetens är tomma ord utan innebörd då det inte sätts in i ett sammanhang undrar vi alltid; erfarenhet och kompetens av VAD? Hur det är att vara elev i skolan? Barn och ungas politiska intressen? Hur det är att växa upp med alkoholiserade föräldrar? Hur infrastrukturen ska ändras så skolvägen upplevs som trygg och så vidare in det oändliga. Vi måste precisera vad för slags erfarenhet vi är ute efter, annars söker vi inte svaren från de VERKLIGA experterna.

Too cool for school:

Skolan är Sveriges största arbetsplats - för både lärare och elever. Men där anställdas rättigheter och medbestämmande regleras i lag så har eleverna lågt inflytande över sin vardag! Ett tydligt tecken på att ungdomar saknar inflytande över sina arbetsdagar är debatten om skolan. Politiker från alla partier säger sig ha det bästa receptet - men eleverna får sällan vara med i samtalet. Eleverna har idag bristande inflytande i skolan, något som vi vill att det ska bli ändring på!

Serieteckning om arbete:

Även i arbetslivet förväntas ungdomar idag att acceptera "ungdomsavtal" och "ungdomslöner med 25 % lägre lön. Semesterregler ger dessutom äldre mer semester och flyttningsbidraget särbehandlar ungdomar under 25 negativt. Turordningsreglerna i LAS (Lagen om anställningsskydd) används så att ungdomar blir de första att sparkas och lönetrappor gör att en 19-åring inte räknas som vuxen trots att hen blivit myndig. Vi tycker varken att det här fungerar eller är rättvist och det är därför dags att alla som drabbas av åldersmaktsordningen på jobbet får lika stort skydd - vare sig det är äldre eller ungdomar!

Justin Bieber och Bruce Springsteen:

I Sverige nedvärderas också ofta ungas engagemang och fritidsintressen. När folk är peppade inför en konsert med Justin Bieber eller tältar för att få de första exemplaren av ett nytt datorspel så ses det som konstigt eller hysteriskt. Att däremot vänta i dygn på biljetter till Bruce Springsteen ses som ett allmänintresse. Från Springsteen rapporteras om musiken, från ungdomars konserter om hur publiken är och känner sig. Tyvärr visar sig också vuxenväldet inom ideella organisationer och ungas åsikter ses som mindre relevanta. Så ska det inte behöva vara!

Seriebild "human being":

Att barn och ungas kompetens och förmåga nedvärderas leder även till att barn och unga inte ses som fullvärdiga medborgare. När vi pratar om barn och unga pratar vi om dem som "vår framtid" eller något vi måste "fostra" inför deras stundande "vuxendom". Att du som barn ska läras så att du i framtiden, när du blivit vuxen, kan bidra och göra positiva saker för samhället. Tiden dessförinnan, barndomen, är en passiv transportsträcka där du ska läras upp av vuxna. I forskning så pratas det om detta i termer av barn kan liknas med "human becoming" medan vuxna är "human being".

Åldersmaktsbladet:

Om barn och unga skulle ha haft rösträtt i valet 2010 så skulle de inte bara ha getts ett ökat inflytande, utan även varit det största partiet! Vi på Rädda Barnens Ungdomsförbund tycker att är hög tid att vi bryter med dagens föreställningar av barn/unga och vuxna. Vi vet för mycket om åldersmaktordningen och dess komponenter för att fortsätta blunda för den. Framförallt vet vi att ålder handlar om makt - makt som ska utjämnas.

Hur går vi vidare?

Här har vi nämnt några av de saker som Rädda Barnens Ungdomsförbund vill ta upp när det gäller åldersmaktordningen. Vad vill gruppen ta upp?